

PAU EN EL NADAL

S'apropa Nadal... Permeteu-me uns mots de reflexió

A un infant, la pedra amb què ensopega o l'esbarzer amb el qual s'esgarrinxia li semblen éssers amb males intencions. Dóna una puntada de peu a la pedra i fa una ganyota a l'esbarzer. Tots recordem els dies de la nostra infantesa quan la nit era plena de terrors desconeguts; i malgrat la confiança en els nostres pares que ens ateniïen, poques vegades ens atrevíem a endinsar-nos en la foscor. Avui, el total de la humanitat pot ésser considerat com un gran organisme vivent i les pors, les esperances i les curiositats dels dies de la infantesa de la humanitat han pres forma de mites i ens han arribat com a tradicions, ja sia sagrades, ja sia profanes.

L'home és curiós per naturalesa i cerca les causes i els efectes. Per l'home actual, la ciència ha pogut donar explicacions satisfactòries a les causes immediates dels fenòmens, encara que la causa última, per ésser exactes, continua essent un enigma fins i tot per al més erudit.

Per a l'home primitiu, però, les mateixes causes dels esdeveniments de cada dia romanien misterioses. Pensem, per exemple, en la pluja. Mentre nosaltres sabem què la produeix, per l'home primitiu era tan enigmàtica com un trencaclosques. Aquell home contemplava la meravella de l'aigua caient del cel sobre la terra seca, fent créixer les plantes i vestint la terra verda. Reflexionava sobre aquest misteri. D'on vé l'aigua? L'aire, evidentment, no podia aguantar l'aigua. La seva ment primitiva tampoc podia trobar cap connexió entre els núvols i l'oceà. El seu cervell treballava en l'estreta esfera de la seva pròpia limitada experiència, i arribà a la conclusió de que hi havia un món sòlid per damunt d'ell capaç de sostenir les aigües, i que l'amo d'aquest món, estimant l'home, deixava anar de tant en tant les aigües del llac celestial pel profit dels habitants de sota. Adorar-lo era el deure de l'home agraït. El tro, el llamp i l'arc de Sant Martí, proclamaven les seves proeses,

i les estrelles que adornaven el cel, l'espendor de la seva mirada.

Un món com aquell fou un fertil breçol pels mites. Els més fantàstics contes sobre països llunyans, els seus habitants, eren coneguts amb entusiasme pels nostres avantpassats. Fins i tot, en els nostres dies la gent del poble continua creient estranyes històries sobre els forasters. Cartells representant els líders com a bèsties, com a diables, o altres encarnacions del mal, són cosa corrent. Els dibuixen com a dracs, o gorilles, que captiven a la gentil dama "llibertat".

Però no tots els mites són resultat de la ignorància dels esperits malignes o de l'adoració dels herois. La poesia també va enriquir la mitologia. Els nostres avantpassats vivien en íntim contacte amb la naturalesa i la seva vida no era tan artificial com la nostra. En aquells dies no hi havia ciutats, ni màquines, ni mitjans de transport mecanitzats. Els habitatges de la gent del poble no oferien prou protecció contra el vent i la pluja. Eren literalment fills del sòl que trepitjaven. No tenien un sistema de regadiu i llur agricultura restava a mercè de les plujes. Els seus pobles romanien foscos durant la nit, i el llop, la hiena, el tigre i d'altres bèsties nocturnes i tribus salvatges apareixien sota la foscor per devorar-los i saquejar-los. Abans de la invenció de l'agricultura, les dificultats de l'home encara eren més grans i vagava d'un lloc a l'altre cercant pastures i caça. No era aquest, però, el començament de l'aventura de l'home sobre la terra: hi havia un temps en que vivia en coves preguntant-se com fer-se'ho per encendre un foc per forjar una arma.

D'aquesta manera, els antics, eren criatures de la naturalesa, i la seva ment docil reaccionava davant d'aquesta vellesa natural en un grau que nosaltres no podem experimentar.

A l'albada de la història, quan l'home contemplava el gloriós univers del dia il·luminant totes les coses existents amb un fulgent raig de llum, la nit adornada amb milers de boniques estrelles i rierols cristal·lins rumorejant en els boscos sense límit; en el centre d'aquest indòmit escenari, quan l'home contemplava la tempestat estenent les tenebres al voltant seu i la gentil brisa feia florir tota la naturalesa, esdevenia forçosament contemplatiu. Meravel·lat i embadalit amb la visió d'aquest fenomen del món natural es preguntava: Què em volen dir aquestes coses? Quina llum hi ha en el fons de tot això? Pels que en diem homes incivilitzats que vivien en aquella llunyana època de fe, aquest panorama que presentava l'univers els revelava la voluntat d'unes forces desconegudes. Desconegudes per a ells, però que els feien moure.

A mesura que la raó i la ciència avancen, els mites perden molt del seu caràcter religiós i dogmàtic, però no poden ésser descartats com a fútils. De fet, no fan altra cosa que cercar un lloc prominent en la vida emocional de la comunitat per mitjà de l'art, la poesia i el folklore.

REFLEXIÓ:

La fe cristiana sempre ha estat un poderós incentiu pel pensament. Tant en la dimensió de l'home que cerca la veritat total, com la del creient que sent el neguit d'aprofundir l'inexhaustible sentit de la fe rebuda. En aquesta segona perspectiva són possibles dues actituds molt diferents: la del qui, amb valentia, s'encara amb el progrés científic i tècnic del món d'avui i intenta il·luminar-lo amb la llum de la fe, i la d'aquell qui contempla esferit els vertiginosos camins del món actual i, no sabent compaginar-los amb l'herència de la fe, es refugia en el nucli de la tradició rebuda i des d'allí es defensa contra qualsevol innovació.

Que tothom agafi el que és per a ell...

Després d'aquesta gairebé llarga introducció, diré que el Nadal, depen de l'element humà. Aquest element humà està condicionat per una història personal i social que, d'una manera o altra, el determinen, l'obliquen a ser i a comportar-se d'acord amb uns motlles pre-establerts per la societat. Aquest element humà, en una paraula, no és un ésser químicament pur i normal, sense cap trauma, incondicionat, absolutament lliure en les seves decisions.

L'home modern sent, molt sovint d'una manera tràgica, la impermeabilitat d'aquest món a les intervencions de Déu...procés de secularització. I com a contrapartida la inseguretat de l'home. No es tracta pas d'un retorn sentimental al passat, a les seves rutines, a la visió estàtica que caracteritza a l'home primitiu. Amb tot, l'home que prega, és l'home senser. No prega la seva capacitat afectiva o el seu sentiment estètic. L'home que és capaç d'odiar i des- timar, que no enten els plans de Déu, que de vegades sent que la seva vida lluny de Déu no té cap sentit, que es revolta contra el triomf del mal en el món, el fracàs del bé, que és capaç de donar la seva vida per una causa que creu justa al mateix temps negant sonriure al seu germà. És a dir, prega l'home que són en totalitat capaços del millor i del pitjor.

Companys, des d'aquestes ratlles us desitjo pau en aquestes festes de Nadal i Cap d'Any, però no una Pau de paper, una Pau de paraula, vull dir quelcom tan gran i tan petit, com amor, comprensió i perdó, i sols així farem tots junts POBLE, el POBLE que ens mereixem.

Per molts anys

LLORENÇ CARRERAS I SUREDA
BATLLE DE BESCANÓ

